

9. Серебровский В.И. Вопросы советского авторского права / В.И. Серебровский.- М. : Академия наук СССР, 1956.-283 с.
10. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності » [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buklib.net/books/23986/>
11. Інтелектуальна власність в Україні: правові основи і практика. – Наук.-практ. Видавництво: в 4-х томах./ Під ред.. А.Д. Святоцького. – т.4: Оцінка інтелектуальної власності. Бухгалтерський облік і налогообкладання/ А.Б. Бутник-Сіверський, А.П. Гавриленко, С.А. Довгий та ін.: Під ред. А.Б. Бутник-Сіверського, А.Д. Святоцького – К.:ІнЮре, 1999. – С. 384.
- 12.Бартенев И.А. Форма и конструкция в архитектуре // И. А. Бартенев. – Л. : Стройиздат (Ленингр. отд-ние), 1968. – 263 с.
- 13.Право інтелектуальної власності:Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України/За аг. Ред.. М. В. Паладія, Н. М. Мироненко, В. О. Жарова. – К.: Парламентське вид-во, 2006. – 432 с.

ВИНАХІДНИЦТВО У ДБІ-ПДАБА: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

*Лисенко Г. І.,
доцент, к.і.н.*

*ДВНЗ «Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури»*

Титюк А. О.,

доцент, к. т. н.,

начальник науково-дослідної частини

*ДВНЗ «Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури»*

м. Дніпро, Україна

Викладачі вищої школи зобов'язані бути науковцями і прагнути до вдосконалення своєї професійно-педагогічної компетентності через постійний саморозвиток, виступаючи в цьому взірцями для наслідування для своїх студентів. Викладачі технічних закладів вищої освіти мають чудову можливість застосовувати теоретичні знання на практиці через науково-дослідну діяльність у вигляді винахідництва та раціоналізаторства. Традиції

науково-технічної творчості викладачів будівельного інституту були закладені ще в перше десятиріччя функціонування навчального закладу. Науково-дослідна робота здійснювалася професорсько-викладацьким складом інституту спочатку на науково-дослідних станціях, створених на великих будовах Придніпров'я; в лабораторіях і майстернях Дніпропетровського інженерно-будівельного інституту; пізніше був створений Науково-дослідний сектор, який скоординував всю наукову діяльність інституту (керівник – професор О.А. Гармаш). Серед перших винаходів, здійснених вченими інституту в 1930-ті рр., під керівництвом професора О.А. Гармаша, – шлакобетон високої міцності (без використання цементу й шлаків), який можна було застосовувати для зведення фундаментів і стін. Доцент М.Г. Мазо довів можливість застосування кварцитів (відходів під час видобутку залізних руд) як заповнювача в бетонах підземних конструкцій, що допомогло знизити собівартість будівництва у Криворізькому басейні. Кафедра будівельних матеріалів винайшла спосіб отримання бетонів високої міцності (гатунку 600 і 700), а сумісно із кафедрами залізобетонних конструкцій, будівельної механіки та організації будівельних робіт винайшли такий різновид бетону, який витримував агресивну морську воду [2, с.19].

У подальші 1940-і рр., незважаючи на важкі випробування воєнного періоду, науково-дослідна робота викладачів інституту не припинялася, навіть в евакуації. У далекому Новосибірську успішно працювала перевезена з ДІБІ станція випробування міцності будівель і конструкцій (керівник – Б.Г. Коренєв), допомагаючи скоротити терміни введення в дію евакуйованих підприємств. Доцент М.Г. Мазо продовжував вишукувати нові будівельні розчини, а К.А. Потресов розробляв проблему прискореної організації робіт щодо відновлення зруйнованих міст і сіл. У період повоєнної відбудови співпраця інституту з виробництвом стала особливо міцною, оскільки радянське керівництво вимагало за стислий термін перевершити довоєнні показники розвитку промисловості. Серед винахідників і раціоналізаторів

повоєнного періоду – доценти М.Г. Мазо і Г.Ф. Дьогтев, які запропонували використовувати відвальні шлаки Криворізького металургійного заводу для виробництва бетонів; доцент Д.І. Патлах, який збільшив обсяг Дніпропетровського холодильника на 37% [1, с.67]. Науково-технічна допомога ДБІ будівельному виробництву сприяла заощадженню коштів понад 4 млн. крб.

У період «хрущовської відлиги», коли радянське керівництво запланувало масштабне будівництво, зокрема, у житловій сфері, перспективні наукові розробки, винаходи і раціоналізаторські пропозиції стали особливо актуальні. Кафедра технології будівельного виробництва запропонувала сухий спосіб сепарації відвальних шлаків, що дозволило виготовляти з них великі блоки для будівництва. У напрямку розробки нового обладнання вчені інституту винайшли новий тип кривошипношатунного механізму (доцент Є.І. Рудкін), запропонували новий метод використання баштових кранів (доцент І.Ю. Акімов), створили гідравлічну установку для випробування будівельних конструкцій (доцент І.Є. Спенглер). Інші важливі винаходи і раціоналізаторські пропозиції цього періоду – залізобетон з відходів Придніпровської ДРЕС, легкий бетон з природної пемзи; технологія будівництва на набивних бетонних палях (професор М.І. Малишев, доцент О.І. Кравченко), вібраційна установка для глибинного ущільнення ґрунту (доцент А.С. Фішман), заміна металу залізобетоном (доцент П.М. Гітман), використання силікат-феритової цегли, облицювальної плитки (доцент М.Г. Мазо) та ін. [2, с.62].

Впродовж 1966-1975 рр. в інституті успішно працювали сім галузевих лабораторій, що дозволило вченим закладу успішно працювати за такими напрямками: розширення сировинної бази будматеріалів; удосконалення залізобетонних конструкцій і виробів; дослідження вогнетривких бетонів термозміцнених сталей у будівництві; захист будівельних конструкцій від корозії; удосконалення будівельної техніки та ін. Завдячуючи винахідницькій і раціоналізаторській діяльності науково-педагогічних працівників інституту

за 1971-1975 рр. було зареєстровано 110 винаходів, отримано 16 нагород ВДГН СРСР та 7 зарубіжних патентів. Найактивнішими у науково-дослідній роботі були професори Г.Д. Дібров, А.Б. Моргаєвський, О.П. Прусаков, М.Л. Русскевич та ін. [1, с.105].

1970-80-ті рр. стали періодом дуже плідної роботи науково-дослідного сектору ДІБІ із обсягом госпдоговорних робіт в 2,3 млн. крб. на рік та економічним ефектом – близько 15 млн. крб. Найактивніші винахідники і раціоналізатори працювали на кафедрі будівельних матеріалів та на кафедрі будівельних і дорожніх машин. Доценти А.П. Полтавцев та М.В. Шпирько винайшли технологію виробництва високоякісних ізоляційних матеріалів, здатних зменшити тепловтрати на 15-20%. Доцент А.М. Сергєєв удосконалював технологію виробництва бетону із зола шлакових відходів ДРЕС. Під керівництвом професора Л.А. Хмари кафедра будівельних та дорожніх машин розробила нові методи комплектування будівельної техніки, зокрема, створили і запровадили у виробництво нові конструкції екскаваторних ковшів [1, с.119]. На сьогоднішній день Л.А. Хмара підготував понад 100 учнів в галузі винахідництва та раціоналізації, опублікував більше 500 робіт з різних питань науки та техніки, має понад 1000 авторських свідоцтв та патентів на винаходи. У 1987 році за видатні заслуги з впровадження в народне господарство винаходів, які стосуються розробки та створення високоефективних робочих органів розпушувачів, ковшів екскаваторів, відвалів бульдозерів, робочих органів багатоцільового призначення маніпуляторного типу Леонід Андрійович отримав звання «Заслужений винахідник України» [3, с.70].

Під керівництвом професора Р.Б. Тяна кафедра організації управління будівництвом розробила систему організації й управління комплексною забудовою Дніпропетровська. Кафедра залізобетонних конструкцій розробляла і впроваджувала нові види жаростійких бетонів, а також вишукувала способи підвищення довговічності сталеві арматури в залізобетонних конструкціях.

1990-ті рр. принесли нові розробки, винаходи, дослідження, які були високо оцінені керівництвом незалежної України – у 1999 р. авторському колективу вже Придніпровської державної академії будівництва та архітектури на чолі з тодішнім ректором, професором В.І. Большаковим, була присуджена Державна премія України в галузі науки і техніки. У цей період академія отримала ліцензії на виконання проектно-вишукувальних робіт, обстеження будівель і споруд, геодезичних робіт; розв'язується проблема реконструкції житлових будинків старої забудови, розробляються програми експериментального будівництва з малорозмірних елементів.

Наразі традиції, закладені попередніми поколіннями вчених і педагогів ДІБІ, успішно розв'язуються колективом ПДАБА – зокрема, окрім названих напрямків дослідження, вчені академії беруть участь у розробці наноматеріалів для будівництва і машинобудування, розробляють інноваційні технології відновлення Донбасу, розглядають можливість будівництва нових, екологічно чистих міст тощо. Так, професор кафедри будівельних і дорожніх машин С.В. Шатов розробив новий метод обстеження зруйнованих будівельних конструкцій з використанням безпілотних літальних апаратів. Сергій Васильович має понад 380 авторських свідоцтв та патентів на винаходи (серед яких 24 співавторами є студенти та магістри академії), а також 6 закордонних патентів (США, Канада, Німеччина, Японія, Австралія, Франція). Всеукраїнські конкурси 2018 та 2019 років в номінації «Найкращий патент в сфері цивільного захисту та безпеки» відзначали найкращими (друге та третє місце) патенти проф. С. В. Шатова.

Із 2019 року на чолі ПДАБА – професор М.В. Савицький, засновник наукової школи «Архітектурно-конструктивно-технологічні системи для створення гармонійного антропогенно-природного середовища на основі збалансованого інноваційного розвитку та національних традицій». Має досвід сучасної підготовки інженерних і наукових кадрів, виконання інноваційних проектів у співпраці з національним та міжнародним високотехнологічним бізнесом. Микола Васильович є автором понад 600

публікацій, 17 монографій, 94 патентів, 57 нормативно-технічних документів [3, с.70; 4].

Отже, сучасна Придніпровська державна академія будівництва та архітектури демонструє широкий спектр інноваційних технологій, раціоналізаторських і винахідницьких рішень, які запроваджуються професорсько-викладацьким колективом в освітню практику з метою якісної підготовки молодих фахівців для нагальних потреб суспільства і держави.

Список використаних джерел:

1. Академії будівельних кадрів – 75 років: Нариси історії Придніпровської державної академії будівництва та архітектури / За ред. проф. Большакова В. І. – Д.: «Енем»; ПДАБА, 2005. – 416 с.
2. Очерки истории Днепропетровского инженерно-строительного института / Кривчик Г. Г., Алефиренко В. С., Бабенко В. А. и др., под ред. В. И. Большакова. – Д.: Обл. книж. типография, 1993. – 193 с.
3. Придніпровська державна академія будівництва та архітектури: історично-презентаційне видання. – К.: «Логос Україна», 2017. – 268 с.
4. Офіційний сайт ДВНЗ ПДАБА // <https://pgasa.dp.ua>

ПАТЕНТУВАННЯ ОПВ У ГАЛУЗІ ВОДОПОСТАЧАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК СТРАТЕГІЇ ІТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА

Нестеров Я.С.,

магістрант

Музика О.А.

магістрант

Нестерова О.В.

*доцент кафедри водопостачання водовідведення та гідравліки
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури
м. Дніпро, Україна*

Сьогодні все більше підприємств різних форм власності і видів діяльності впроваджують у свою роботу інноваційні методи і розробки. Це